

man vel maa vogte sig for altfor stærkt at holde paa den Grundsætning, som man opstillede i 1863, og som jeg — hvilket jeg allerede har tilladt mig at fremhæve — tror alt har øvet en uheldig Indflydelse i mange Kjøbstæder. Der kunde maaste rettes den Bedrøvelse mod mine ærede Medforlagsstillere og mig, at der nu to Gange har foreligget dette Thing et Lovforslag af lignende Indhold, og at Thinget ikke er kommet til nogen Besslutning angaaende denne Sag, saa at det derfor kunde synes, om jeg saa maa sige, noget paatrængende, at vi atter bringe denne Sag frem; men hvad jeg har tilladt mig at bemærke, turde dog maaste være tilstrækkelig Begrundelse for den Mening, jeg har, at dette Spørgsmaal Afgjørelse er absolut paatrængende for mange Kommuner og ikke vil kunne afvises, uden at det for de paagjældende Kommuner vil faae de allerbetænkeligste Følger, og vi have sølt os saa meget stærkere opfordrede til atter at bringe denne Sag frem for Thinget, som Kjøbstaddelegeretmødet, der afholdtes i Odense sidste Sommer, saa godt som enstemmig har anbefalet, at en Lov af lignende Indhold maatte vinde Lovgivningsmagtens Sanction. Det er derfor vor Bøn til det høie Thing, at det vil modtage denne Sag med Velvillie, og at det vil ialtsald give et Udvalg Leilighed til at slutte de Arbejder, som i sidste Samling bleve afbrudte. Jeg haaber da, at dette Udvalgs Arbejde vil føre til, at man giver Kjøbstadkommunerne noget større Frihed til at bevæge sig indenfor det doktrinerede Snærvind, man lagde paa dem i 1863.

Dan: Jeg skal tillade mig at knytte et Par Bemærkninger til det foreliggende Lovforslag. Der kan være meget forskjellige Meninger om, hvilket Forhold der bør være mellem Grundskatterne og de personlige Statter saavel i Kjøbstæderne, hvilke der her særlig er Tale om, som andetheds; men saa meget er i alt Fald vist, at vil man hævde den Grundsætning, der er udtalt i Loven af 11te Februar 1863, kan man ikke hjælpe sig frem længere med denne Lov, men maa skride til en Revision, hvorved man kan faae enkelte af dens Bestemmelser forandrede. Jeg skal for nærmere at begrunde min Paaastand i den Retning, tillade mig at fremstille et Par Talstørrelser, hentede fra den Kommune, jeg tilhører, og som jeg saaledes har særlig Kjendskab til. Det er en af de allerminste Kjøbstadkommuner her i Danmark, nemlig Aakirkeby Kjøbstad. Der stiller Forholdet sig saaledes, at dengang Kommunens Vedtægt for Bestattning blev vedtagen i Mæret 1873, blev i Genhold til Loven, som jeg tillod mig at citere, Grundlaget bestemt ved et Middeltal af samtlige Kommunestatter fra 1852—63, nemlig et tiaarigt Gjennemsnitsbeløb. Da Middeltallet af det samlede Skattebeløb i denne Kommune for dette Tidrum kun beløb sig til 1,600

Kr., kunde i Genhold til Loven den Del af Stat-ten, der skulde fastslaaes paa faste Eiendomme, nemlig Hartkornskatten og Huskatten, tilsammen ikke blive mere end 400 Kr., hvortil den da ogsaa blev fastsat. Siden er den paa Grund af Folkemængdens Tilagen og Udvidelse af Bygnin-gerne stegen saaledes, at den er gaaet op til 548 Kr., men efterat denne Indtægt saaledes er bleven slaet fast, har den lille Kjøbstads Udvikling i det Hele taget været saa stærk, at den samlede Kom-munestkat efter Udvisende af Ræmmerregnskabet for Mæret 1879 beløb sig til 4,500 Kr. i Mod-sætning til 1,600 Kr., som var Gjennemsnitsstallet, dengang Vedtægten traadte i Kraft. Det maa man altsaa indrømme er en saa væsentlig Forskjel, at den jo slet ikke passer til de Forudsætninger og de Forhold, som gjorde sig gjældende, dengang man gav Loven, og ogsaa dengang Loven fik sin Anvendelse ved Vedtægt i den Kommune, jeg har tilladt mig at omtale. Nu vil man jo altsaa se, at naar man dividerer disse 548 Kr. ind i det samlede Skattebeløb, vil Skatterne paa faste Eiendomme for Liden ikke blive større end mellem $\frac{1}{3}$ og $\frac{1}{2}$. Nu kan der jo, som sagt, være delte Meninger om, i hvilket Forhold de faste Statter bør staa til de personlige Statter, men saameget tror jeg ved de af mig anførte Tal at have godtgjort, at Forholdene passe ikke længer, saa at Loven af 11te Februar 1863 ikke længer kan gjennemføres saaledes, som man har tænkt sig det. Der er nu forresten nogle særegne Forhold hjemme paa Bornholm, som gjøre, at i den Kommune navnlig, hvor jeg hører hjemme, har der reist sig en Del Misnøie over Forholdet, som det nu stiller sig. Vi have nemlig, som vistnok mange af de ærede Medlemmer bekjendt, paa Bornholm Fællesskab med Amtet i en stor Del af Amtsbudgettet, navnlig Veivæsenet, og Kjøbstæderne maa udrede deres tildelte Kvotabel til Veivugifterne. Da disse Veivugifter, som ogsaa berørt af den ærede foregaaende Tale, hvile paa Hartkornet, hvad de ogsaa gjøre paa Bornholm, og dette Beløb for den Kjøbstad-kommune, hvor jeg hører hjemme, er 4 Kr. pr. Lønde Hartkorn, medens der kun i Genhold til Skattevedtægten for Byen maa opkræves 2 Kr. 66 D. pr. Lønde Hartkorn, saa mister Kommunen derved et ganske betydeligt Beløb, eller reittere sagt dette Beløb kommer til særlig at paa-hvile Hartkornbrugernes i Mod-sætning til Formue- og Leiligheds-skatten. Men ved Siden af dette Forhold er der et andet, som gjør samme Forhold endnu mere grelt. Der er nemlig Land-boere, og det ikke saa faa, som i Kjøbstadsjord i Byens Bang, og paa den Maade vil det jo altsaa være aabenbart, at Ræmmerkassen og navnlig Formue- og Leiligheds-skatten kommer til at udrede, hvad der mangler i, at disse Ciere af Kjøbstads-jord udenfor Kommunen betale for lidt i Forhold til, hvad der af Kommunen ydes til Bestatt.